

יד / בין סדר לסדר...

סיפר הגאון הרידב"ז מסלוצק-צפת זצ"ל, כי איקלע פעם לעיר וואלאזין בפרוס
הפסח ונשאר שם לחוג את חג המצות.

בליל הסדר הראשון היה אורחו של מרן ה"בית הלוי" — אשר כיהן אז כראש
ישיבה בוואלאזין — ובליל הסדר השני היה אורחו של הגאון הנצי"ב זצ"ל.

מרן סיים תפלת ערבית בשעה מאוחרת כיון שהחמיר יותר משיטת ר"ת לענין צאת הכוכבים דהיינו שמינית היום לפי שעות זמניות, שוב אחר כך סידר את כל עניני הסדר בזהירות יתירה — סידורים שארכו זמן רב. את אמירת ההגדה סיימו כבר בשעה מאוחרת מאוד, נטלו ידיים לסעודה והוגשה מצה אפויה כגחלים בשיעור גדול. גם מרור נתן למטובין בשיעור גדול, ואותו דבר קרה גם בכורך.

עתה הבחין מרן כי השעה כבר קרובה לחצות, ומיהר לחלק למסובין "אפיקומן" — גם כן מאותה סוג מצה אפויה, ומטעמי הסעודה לא נאכלו כלל — כדין אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן.

ברכו ברכת המזון והמשיכו באמירת ההגדה ובסיפורי יציאת מצרים עד עלות השחר.

בסיום הסדר גנח בעל בית הלוי: "מי יודע אם קיימתי את המצוות הרבות בלילה זה כהלכתן — מצה כהלכתה, מרור כהלכתו, סיפור יציאת מצרים כדינו, מי יודע?..."

למחרת בשולחן הסדר של הנצי"ב שונים היו הדברים: הכל התחיל בזמן. שרו וניגנו, אכלו סעודת החג בדיצה. וסיפרו ביציאת מצרים כל הלילה.

נגמר הסדר. והגאון הנצי"ב הכריז בשמחה כמה כמה מצות זכינו לקיים הלילה; מצה כהלכתה, מרור כהלכתו, סיפור יציאת מצרים כדינו..."

במשך שנים רבות אחר כך היה הגאון הרידב"ז מספר על שני הסדרים שראה בפסח אחד, והפליא את שוני דרכיהם של גדולי ישראל כל אחד לפי נוסחו!

אגב: הגאון הרידב"ז היה גם מספר שבערב פסח אחרי הצות היה מרן בעל "בית הלוי" מסדר בעצמו בדחילו ורחימו את שולחן הסדר והכלים, ועל כל כלי וכלי היה שואל את בני ביתו הכך נאה או כך נאה? כוס זה נאה כאן או כן? וכן בשאר צרכי הסדר.